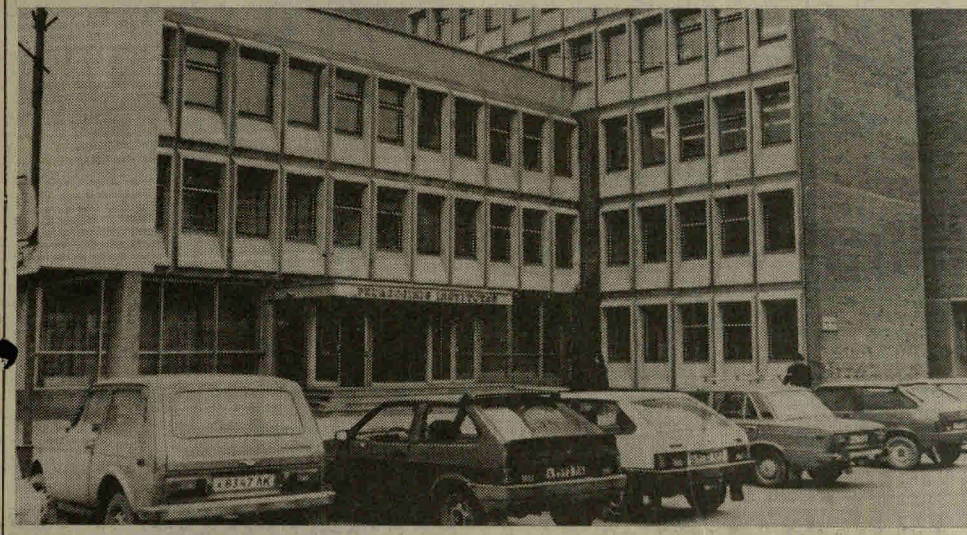

PEDAGOGAS

1991
Balandžio
3
Trečiadienis
Nr. 11-12(743-744)

SIAULIŲ PEDAGOGINIO INSTITUTO SAVAITRASTIS

MIELI ABITURIENTAI, SVEIKI ATVYKĖ Į MŪSŲ AUKŠTĄJĄ MOKYKLĄ!

Kasmet, per moksleivių pavasario atostogas, Institute rengiamos abiturientų dienos. Ir visada sulaukiame didelio būrio mielų svečių — pas mus atvyksta tie abiturientai, kurie norėtų pasirinkti vieną seniausių ir garbingiausių — mokytojo profesiją. Malonu, kad kasmet pedagogų kelią renkami vis daugiau gabių, darbščių, tvirtai apsisprendusių moksleivių. Tai labai svarbu, nes nuo tinkamo tolesnio gyvenimo kelio priklauso ir darbo sėkmė, ir visuo gyvenimo laimė.

Siandien Jūs — mūsų Instituto svečiai. Jums atviros kabinetų ir auditorijų durys. Susitiksite su prityrusiais dėstytojais, kurie papasakos Jums apie Institute rengiamas specialybes, mokymosi sąlygas, sužinosite, kaip mūsų studentai praleidžia laisvalaikį. Tikimės, kad ši viešnagė padės Jums apsispręsti, pasirinkti Mokytojo kelią.

Jūsų laukiame: balandžio 4 d. 12 val. Dailei ir Defektologijos fakultetuose, 14 val. Filologijos bei Fizikos ir matematikos fakultetuose, o balandžio 5 d. 12 val. Pedagogikos fakultete.

FILOLOGIJOS FAKULTETAS

Lietuvių kalba ir literatūra

Į lietuvių kalbos ir literatūros specialybę daugelis abiturientų stoja todėl, kad mėgsta skaityti knygas, patys bando rašyti eilėraščius. Tai neblogas stojimo motyvas. Ko jau ko, o grožinių knygų studijuojant liuanistiką teks skaityti nemažai. Nepabėgsim nuo knygų ir vėliau — dirbdami mokytojo darba. Savai kūrybal filologijos studijos irgi palankios. Turime Institute jaunųjų literatų sambūrį, kurį globoja literatūros dėstytojai.

Kita vertus, renkantis šią specialybę valkinas ar mergina negali nemegtį ir kalbos dalykų, gramatikos, turi būti raštingas. Mokinui, kurio dažnas lietuvių kalbos pažymys būdavo trejetas, silpome eiti į kitus mokslus, rinktis kitą gyvenimo kelią.

Taigi visas liuanisto, ir studento, ir mokytojo, gyvenimas — tarp poezijos ir gramatikos.

Ar bereikia sakyti, kad jis turi mėgti darbą su vaikais, kad jis turi būti geras žmogus — ugdyti, kurti save šia linkme?

Dabar mūsų burna pilna žodžių apie tautinę mokyklą. Ją turėsime tada, kai ji, toji mokykla, pripildys ir mūsų galvą, ir širdį. Mokytojas liuanistas Lietuvos Respublikos tautinėje mokykloje, be jokios abejonės, turės būti centrinė figūra. Ar galės tąja figūra tapti nedarbštas, neišsilavinęs, neveiklus žmogus? Tai ir žūrėkime, mieli būsimejieji kolegos, į savo ateitį atviromis akimis: rinkdamiesi mokytojo liuanisto kelią, ryžtames užsikrauti nelengvą našta.

Kokius dalykus studijuosime įstoje?

Glausiai pateiktas specialybės dalykų sąrašas atrodytų taip: dabartinė lietuvių kalba (fonetika, rašyba, skryba, leksikologija, morfologija, sintaksė, stilistika), kalbos kultura,

dialektologija, istorinė gramatika, literatūrinės kalbos istorija, bendroji kalbotyra; lietuvių literatūros istorija (nuo pirmosios knygos iki mūsų dienų), literatūros teorija, užsienio literatūra, lietuvių kalbos ir lietuvių literatūros dėstymo metodika. Be lietuvių, mokomasi dar 4 kalbų: latvių, lotynų, rusų ir vienos Vakarų Europos kalbos.

Per 5 studijų metus, pradedant II kursu, rašomi 3 kursiniai darbai: iš kalbos, literatūros ir metodikos. Studentams, linkusiems į mokslinį darbą, leidžiama plėtoti vieną temą per visus studijų metus. Tokio mokslinio tyrimo rezultatas paprastai būna diplominis darbas, kuris, baigiant Institutą, ginamas vietoj valstybinių egzaminų.

Lituanistai, kaip ir visi būsimejieji mokytojai, studijuoja įvairius pedagogikos ir psichologijos daly-

kus, taip pat Lietuvos istoriją, filosofiją, politologiją ir kitus visuomenės mokslus. Esama ir vadinaujamųjų fakultatyvinių kursų, klausomų pasirinktinai, skaitomų studentų pagėdavimui.

Būsimejieji lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai atlieka keletą praktiškų. Baigiant I kursą renkama tautosaka — liaudies dainos, pasakos, patarlės, priežodžiai, o II kurso pabaigoje — tarmių medžiaga bei vadynas. IV ir V kurso studentai (kartais ir anksčiau) jau pradeda tikrą mokytojo darbą: kelias savaites stebi mokytojų liuanistų pamokas ir patys įsivaizduoja, kaip turėtų būti auklėtojais, būrelių vadovais.

Ankstesnės studentų liuanistų laidos puoselėjo gražias tradicijas: kartą per metus rengdavo specialybės dieną, trečiame kurse pažymėdavo meduoną (studijų vidurį), kiek-

vienais metais įsitraukdavo į deklamavimo konkursą, minėjo žymiųjų rašytojų ir kalbininkų jubiliejus; nuo 1988 metų pirmakursių imatrikuliacija („krikštynos“) imta rengti Zigmundo Gėlės muziejuje (Šiaulių rajono Naisių kaime). Daug keliaujama po Lietuvą, žymiasias literatūrinės, istorinės, kultūrinės vietas, vykstama į teatrų, parodų, vaizduojama į Tolinikiemį... Visur reikia pabūti pačiam, išgirsti, išvysti. Tokie išpuoliai ypač vertingi, jie — mūsų dvasios lobiai, gero būsimo darbo pradžia.

Studentus liuanistus daugiausia globoja dvi specialybės katedros: Lietuvių kalbos ir Lietuvių literatūros. Vienai, kaip rodo pavadinimas, priklauso dėstytojai kalbininkai, kita — literatūros ir metodikos dėstytojai. Abiejose katedrose dirba arti 30 žmonių, paminėsiu labiausiai patyrusius, daug metų Institute

dirbančius, Respublikoje žinomus savo srities specialistus. Tai kalbininkai profesorius V. Sirtautas, docentas J. Barauskaitė, J. Pabrėža, R. Petkevičienė, S. Tumėnas, S. Valakauskas; literatūral profesorius Br. Preskėnis, docentas I. Klimašauskienė (Lietuvių literatūros katedros vedėja), V. Ramonaitė, G. Skabekytė, R. Tūtytė, I. Ramaneckienė (lietuvių kalbos metodikos specialistė), dėst. D. Sakavičiūtė.

Specialių kalbos, literatūros, metodikos kursų skaityti kviečiame ir žymius Vilniaus mokslininkus.

Studijos trunka 5 metus. Baigusiems Institutą bus suteikta vidurinės mokyklos V—XII klasių lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo kvalifikacija.

E. prof. p. K. ZUPERKA
Lietuvių kalbos katedros vedėjas

Rusistika — tik su papildoma specialybe

Kad rusų kalbos mokytojų ne tik netrūksta, bet net yra jų perteklius, kiekvienas pulkia matuoti. Atgimstančioje Lietuvoje vyksta didelės permainos, kurios negali apeiti ir mokyklos. Nenuostabu, kad rusų kalbai mokykloje buvo skiriama daugiam dėmesio, negu darėmame gimtosios kalbos dėstymul. Dabar šito nebėra. Rusų kalbos pradėdama mokyti tik nuo penktosios klasės, sumažėjo ir pamokų skaičius. Todėl ir nebereikia dabar tiek daug rusistų. Tačiau po kelerių metų padėtis turėtų normalizuotis, nes dabar į Lietuvos aukštąsias mokyklas, rengiančias mokytojus rusistus, priimama labai mažai

studentų.

Be abejoj, rusų kalbos prestižas Lietuvoje dabar yra stipriai smukęs. Jau dveji metai, kaip konkursas į rusų kalbos ir literatūros specialybę buvo labai mažas. Bet kitaip ir neturi būti Lietuvių kalba yra valstybinė, ir jai priklauso pirmoji vieta visur. Tačiau juokinga būtų manyti, kad rusų kalbos mums nereikia ar nebereikės mokėti. Suolaikinis civilizuotas pasaulis — dvikalbis ar net trikalbis. Įvairiapusiai kontaktai tarp tautų atėjoje nesilpnės, o jiems realizuoti daug kur nebeužtenka mokėti vien tik gimtąją kalbą.

Be to, kitų kalbų moky-

jimas, pažintis su kitų tautų sukurtais dvasinėmis vertybėmis ir materialine kultūra turina žmogų. Iš tikrųjų protinga yra čekių patarlė: „Tiek kartų esi žmogus, kiek kalbų mokai“.

Turėdami galvoje susidariusią padėtį ir realių filologinių specialybių mokytojų poreikį, nuo ateinančių metų neberengsim „grynų“ rusų kalbos ir literatūros mokytojų. Bus priimama į dvi naujas specialybes: 1) lietuvių kalba ir rusų kalba, 2) rusų kalba ir literatūra su užsienio kalbos (anglų, vokiečių, prancūzų) specializacija. Į pirmąją specialybę galės laikyti egzaminus tik baigę lietuviš-

kas mokyklas abiturientai. Baigę Institutą įgis lietuvių ir rusų kalbų mokytojo specialybę.

Į antrąją specialybę — rusų kalbą ir literatūrą su užsienio kalbos specializacija — priimami baigę ir lietuviškas, ir rusiškas mokyklas abiturientai. Visi stojantieji, be dviejų konkursinių egzaminų, laikys nekonkursinį užsienio kalbos egzaminą; tai bus savotiškas pokalbis, siekiant išsiaiškinti, ar kandidatas į studentus pajėgs pakankamai gerai išmokyti užsienio kalbą. Baigę šią specialybę studentai taps rusų kalbos ir literatūros bei užsienio kalbos mokytojais.

Su šiu specialybių studentais dirbs visų sešų filologinių katedrų dėstytojai. Daugiausia teks bendrauti su rusistų

katedromis, nes bendras filologinis parengimas daugiausia vyks rusų kalba. Dose katedrose dirba daug aukštos kvalifikacijos dėstytojų, gerų savo srities specialistų, kurių mokslo darbai žinomi ir gerai vertinami toli už Respublikos sienų. Dauguma jų turi mokslo laipsnius ir vardus, yra tobulinęsi TSRS ir užsienio mokslo centruose.

Rusistikos ar lituanistikos studijos susideda iš keleto disciplinų ciklų. Pirmiausia, studentai turi gerai išmokyti pasirinktąją kalbą ar kalbas, t. y. laisvai kalbėti, suprasti ir rašyti. Be to, reikia studijuoti bendrąsias ir specialiąsias kalbotyros disciplinas, o jų yra pakankamai.

Antras mokslų ciklas — literatūros disciplinos. Tre-

čioji mokslų grupė — psichologijos ir pedagogikos disciplinos, kurios ypač svarbios rengiant mokytoją.

Pertvarka Pedagoginiame Institute orientuojama į tautinę mokyklą, todėl gimtoji kalba, literatūra, tautos plitėnis ir kultūros istorija nebus pamiršta ir studijuojant rusų ir užsienio kalbos specialybę. Rusiškų mokyklų abiturientai privalės gerai išmokyti lietuvių kalbą.

Laukime gabių kalboms abiturientų. Mažai tautai reikia žmonių, mokančių užsienio kalbas, jeigu ji nori būti lygiavertė pasaulinės bendrijos nare.

— Doc. A. GUDAVICIUS
Filologijos mokslų daktaras, Dabartinės rusų kalbos katedros vedėjas

DEFEKTOLOGIJOS FAKULTETAS

Atėjo abiturientams apsisprendimo metas — kur pasukti? Aišku viena — jeigu domina defektologija — kelias tik į Šiaulius, į Šiaulių pedagoginio instituto Defektologijos fakultetą. Čia laukiama kiekvienas, kuris moka bendrauti ne tik su žvaliu, sveiku, simpatišku vaiku, bet nesibodi ir ligoto, iš pirmo žvilgsnio ne visada patrauklaus, o bendrojo lavinimo mokykloje — dažniausiai ir nepažangaus mokinio. Defektologijos fakultetas kviečia tuos abiturientus, kuriems nesvetimas atjautos, silpnosiojo globos jausmas, kuriems iš prigimties būdingas humaniškas požiūris į žmogų ir gamtą. Mat de-

defektologijos objektas — vaikai su fiziniais bei psichiniais vystymosi trūkumais. Defektologija kaip mokslas susiformavo pedagogikos, psichologijos bei medicinos mokslų sandroje ir turi tikslią ne tik aiškinti, tirti žmogaus vystymosi sutrikimų priežastis, bet ir sudaryti optimalią vaikų su kaibos, analizatorių veiklos, intelekto ar kitais vystymosi sutrikimais ugdyimo sistemą; atsižvelgti į vaiko vystymosi sutrikimo specifika steigiamas specialiosios mokyklos, rengiami šioms mokykloms specialūs mokymo planai, vadovėliai ir... pedagogai.

Nėra kultūringos šalies, kuri būtų abejinga vaikų

DEFEKTOLOGIJA — TIK ŠIAULIUOSE

su vystymosi trūkumais likimui: kuo aukštesnis vienos ar kitos valstybės ekonominio bei kultūrinio išsivystymo lygis, tuo daugiau dėmesio jį skiria valdams su psichinio ar fizinio vystymosi defektais. Be abejonės, nepriklausomai Lietuvos Respublikoje kiekvienam vaikui su kaibos ar intelekto, klausos ar regėjimo sutrikimais bus teikiama kvalifikuota defektologinė pagalba, kurią realizuos jau dabartiniai, taip pat būsimieji Defektologijos fakulteto studentai — naujoji logopedų, oligofrenopedagogų ir oligofrenopsichologų, surdopedagogų, tiflopedagogų karta. Šiais metais į Defektologijos fakulteto stacionarinį skyrį planuojama priimti 50 studentų,

kurių laukia idomus, iš esmės atnaujintas studijų turinys: platus medicininis bei psichologinis disciplinų ciklas, solidūs logopedijos kursas, pedagogikos, visuomenės mokslų, kalbų pagrindai, mokomųjų dalykų metodikos ir kt. Studentams defektologams sudarytos geros sąlygos dirbti mokslinį tiriamąjį darbą, todėl kasmet praktiškai kas penktas absolventas vietoj valstybinio egzaminų gina diplominį darbą. Šiemet laukiama rekordinis diplominių darbų skaičius: iš 49 absolventų diplominius darbus rašo net 18! Diplominius darbus parengti tik valdingiausi, darbščiausi studentai, kurie laiku parrenka temą, tyrimo kryptį ir planingai gilinais į

viena ar kita problema praktiškai per visą studijų laiką, todėl tikime, kad netolimoje ateityje išgeriausių diplominių darbų išaugs disertacijos bakalaurai ar magistrų laipsnui įgyti.

Šiuo metu baigiami rengti nauji studijų planai, pagal kuriuos I ir II kurso studentai daugiausia dėmesio privalės skirti bendrosioms disciplinoms (filosofijai, ekonomikos teorijai, politologijai, Lietuvos politinei ir kultūros istorijai, kalboms, literatūrai, bendrajai psichologijai ir kt.), taip pat nagrinės klinikinius defektologijos pagrindus (žmogaus anatomiją ir fiziologiją, kalbos ir klausos organų anatomiją, fiziologiją ir patologiją,

vaiko psichologiją, oligofrenijos kliniką, genetiką, neurologiją ir neuropatologiją bei kt.), o nuo III kurso praside intensyvios specialybės studijos (logopedija, specialioji psichologija, specialioji pedagogika, dalykų mokymo pagalbinė mokykloje metodikos, pedagoginės praktikos, kursinių darbų rašymas ir kt.).

Defektologijos fakultetas, šiemet pradėjęs ketvirtąjį specialiuoju mokymų pedagogų rengimo dešimtmetį, pasiryžęs dirbti taip, kad visi būsimieji I kurso studentai per penkerius mokymų metus taptų aukštos kvalifikacijos vaikų su intelekto vystymosi sutrikimais mokyklų mokytojais (oligofrenopedagogais) ir logopedais.

Prof. J. AMBRUKAITIS
Defektologijos fakulteto dekanas

FIZIKA IR MATEMATIKA — NAUJA SPECIALYBĖ

Išmintis sako, kad viskam yra savas metas ir kiekvienas metas turi savo spalvą. Bunda dabar pasvarsis, pareikšdamas savo teise į gyvenimą, į ateitį. Viskas vyksta dėsningai ir logiškai: sveikas protas jokių išimčių nepatiks, kad galima su trumpinti dienos trukmę ar sustabdyti saulę. Gilus ir esminiai pokyčiai jau sukūrė kiekvieną būties kertele. Bet tai tik pradžių pradžia. Tai tik pirmieji austinčio ryto spinduliai. Tikras rytas dar toli. Jo žingsnių aparia priklausys nuo to, kaip greitai patys Lietuvos piliečiai išeis į pastiktų visu protu, visa širdimi, visa savo esybe. Todėl dabar kiekvienam jaunam žmogui reikia skubiai pasirinkti veiklos sritį ir pradėti darbą Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimui. O ką gi daryti, jei patinka fizika, jei nesi prietingas matematikai? Taigi, jei patinka minties griežtumas ir konkretumas, jei mėgsti pamąstyti apie pasaulį ir savo vietą jame, jei nori sužinoti daug gamtos ir technikos paslapčių, jei mėgsti logiškumą samprotavimus ir truputį filosofiją, jei patinka dirbti su vaikais ir

su jaunais žmonėmis, bendrauti — tavo kelias aiškus: mokyti Šiaulių pedagoginio instituto Fizikos ir matematikos fakultete. Nuo šių metų čia pradeda darbą jungtinės fizikos ir matematikos specialybės dvi grupės. Tai labai mokymosi reikalinga specialybė. Ją baigus įsidarbinti taip pat bus nesunku. Stojant bus tikrinamas lietuvių kalbos mokėjimas, reikės išlaikyti du konkursinius egzaminus: matematiką (raštu) ir fiziką (žodžiu). Studijos truks 5 metus. Bendrosios matematikos, bendrosios ir teorinės fizikos, fizikos ir matematikos mokymo metodikos, elektrotechnikos, radiotechnikos, astronomijos, suspažinstitute su kompiuteriais, automatika, informatika bei skaitčiavimo technika. Baigusieji šią specialybę įgis matematikos ir fizikos mokytojų kvalifikaciją. Naujoji fizikos ir matematikos specialybė stiesiasi su inžineriniais mokslais. Visiems studentams sudaromos palankios sąlygos ugdyti savo gabumus, kiekvienas gali pasirinkti patinkamą veiklos sritį. Institute yra geros buitinės sąlygos. Dauguma studentų, ypač atvykusių iš kitų rajonų, apgyvendinami

bendrabūčiuose. Institute yra turtinga biblioteka. Daug fizikų ir matematikų yra gerai sportininkai ir saviveiklininkai, veikia keletas klubų. Bet ne vien specialybės žinios reikalingos. Fiziko, matematiko, kaip ir kiekvieno mokytojo, profesija orientuota į jauno žmogaus auklėjimą. Čia svarbiausias tikslas: pačių tauriausių žmogaus brolių — tautinės sąmonės, sąžiningumo, teisingumo, nuosirdumo — ugdymas. Jūs patys turėsite tapti kultūringais, dvasingais savojo krašto patriotais. Labai prasmingas senovės išminties posakis: „Tas, kas įgyja žinių, bet praranda moralę, yra blogesnis už tą, kuris neturi mokslo ir žinių“. Tai turi įsidėmėti ir suprasti! Būsimasis mokytojas. Jūs paveldėsite sunkų socialinio gyvenimo palikimą, devalvuotą dorą ir iškreiptą teisingumo supratimą, sudėtingus tautinius santykius. Labai daug kalbama apie žmogaus dvasingumą. Tik pirmiausia būtina kalbėti apie mokytojo dvasingumą. O dvasingumas — tai visa, be ko negalima egzistuoti. Bet tai ne vien protas su sąmone. Dvasingumas — tai jūsų pagalba visuome-

nei atstieiti, padėti žmonėms nugaltėti sąvyje vergą, sukurti dvasiškai tvirtą tautinę mokyklą. Naujoji mokykla turės išskirti dvasingumo vėlavą, pa-grįstą tautos, pasaulio kultūros ištaikomis, turės sugebėti kloti Nepriklausomai Lietuvos gerovės pamatus, širdimi ir protu brangintys jos istorines ir kultūrinis vertybes, gimtąją kalbą, tradicijas, gamtos išteklius. Giliusis dvasingumo šaltinis yra religija, tyra sąžinė, gero darymo žmogus. Būsimajam mokytojui teks išsiugdyti tokias dorovines vertybes, kaip sąžiningumą, parei-gingumą, atsakomybę ir šeiminiškumą, pilietiškumą, galestingumą ir dvasinį turtingumą. Be dvasingumo nėra jokios vilties sukurti tautos materialinę gerovę. Jūs matote, kad to nėra. Bet turės būti. Juk ne veltui didvyriškai dirba mūsų tautos šviesūs protai. Tik juos reikia remti, reikia jais pasitikėti. Dabar visiems jau aišku, kad dešimtmečiai mokytojas negalėjo tapti asmenybe, nes jis buvo įvairiausias būdais slopinamas ir mulkinamas. Šiandien laisvam žodžiui nėra jokių užkardų. Savo nuomonę galima

FIZIKOS IR MATEMATIKOS FAKULTETAS

bet kada ir bet kur pasakyti. Bet ar dabartinis mokytojas tuo pasinaudoja? Mokytojas neturi gudrauti ir savo minčių vinyti į vatą. Tik pilietinė drausa padės mokytojui susikurti autoritetą ir niekas daug-giau. Pats mokytojas turės padėti visiems, kam tik pagalba reikalinga. Tik padėdamas kitiems jis pats augs. Mokytojas turi būti tautos dvasios ugdytojas. Tam jis turi mokintis, jų tėvus, tam jis turi panaudoti savo autoritetą ir savo išmintį.

O kiek dar žmogiškųjų dorybių teks iš naujo sukurti. Pasaulis taip toli pažengęs moksle ir bendravime. Jums teks nuvalyti per ilgus metus žmonių dvasioje susikaupusį purvą, matyt, teks be ai-manų ir nustvylių išskėti sunkius išbandymus. Ar jūs apsisprendėte ir pasiryžote kilniam darbui? Jei taip, tai eikite su nesulaikomu laisvės pavasariu.

Laukiame jūsų, abiturientai!

Fizikos katedros doc.
V. ZURBA

MATEMATIKA IR INFORMATIKA

„Matematikas visada padarys geriau“. Taip paprastai H. Steinhauzas paaiškino, kuo iš gausybės specialybių išsiskiria matematika. Matyt, autorius turėjo mintyje šio mokslo tikslumą, jo teisingų negincijamą teisingumą, griežtą logiką, mąstymo kultūrą. Čia slypi matematikos grožis, dėl to daugelis susiejo savo likimus su matematika, joje matė daugelio kitų mokslų pagrindą. Labiausiai jos valdmo išaugo dabar, kai žmonių progresas neišvaiduojamas be mokslo.

Tačiau gąjį ir kita nuomonė, kad matematika — savas, neidomus, sunkus mokslas. Ši nuomonė atsiranda pilkose, nuobodžiose pamokose, kuob kartojamos vadovėlių tijos, o matematiką patelikiama kaip įkyręjs formulių, taisyklių rinkinys. Mokytojų kaltė, kad daugelis mokinių su dideliu noru ateina į mokyklą, o palieka ją nusivylę, pasibodęje brukanomomis formallomis žiniomis ir nenorėdami prie jų niekadą grįžti. Mokytojų dera būti ryškia asmenybe, visi gyvenimą mokyti moky-mo meno.

Pedagogo darbo tikslai yra kilnius ir humaniški: rengti žmogų didellems gyvenimo išbandymams, mokyti dirbti ir džiaugtis gyvenimu. Sveikata, gerovė — tai tik būtinos laimės sąlygos, bet nepa-kankamos. Svarbiausia — asmenybė, jos dvasinis pasaulis, intelektas, jausmai, gyvenimo nuostatos ir tikslai. Mokytojas auginą Žmogų. Ar gali būti kas nors svarbesnio?

„Mokytojas — žmogaus idealas“ (A. Lunačarskis). Todėl mokytojui keltami ir patys didžiausi reikalavimai. Daug jų, tačiau manau, svarbiausios, kad rengdamiesi pedagogo keliui galėtumėte ramia sąžine tris kartus išsarti „myliu“.

Visų pirma — mylėti vaikus. Mellė — didžiausia žmogaus vertybė. Ji visagalė, nes kuria žmogaus sielą, pripildo ją geriu ir laime. Žinoma, tai sudėtingiau negu tobulinti intelektą, įgūdžius, kūną ar buiti. Nesigėdykime jausmų! Dalykime džiaugsmą, būkime kilnius, visada geranoriški. „Meile, būk visų mano darbų pradžia ir pabaiga!“ (V. Mainelytė).

Antra — mylėti knygą. Jausti nuolatinį tobulėjimo troškulį, tobulėti sistemingai, nuolatos ir visapusiškai. Reikia dirbti kūrybingai, nestenkinoti patirtimi ir sukauptomis priemonėmis, kurti gerį, grožį. Kitaip lengva tapti amatininku, pamokomis užsidirbančiu duona, menku, pilku žmogeliu. Tik asmenybė ugdo asmenybę. Tiesos kelyje į žmonių širdis daugiau lemia ne patys žodžiai, o kas juos pasako.

Ir trečia — mylėti darbą, džiaugtis juo lyg palaiminga muzika, neskaiciuoti darbo valandų, o dirbti tik dėl reikalo ir dar daugiau, mokyto mokyto reikalus laikant svarbesniais už asmeninius. Daugiau rūpinkimės būtimi, o ne būtimi. Nebūkime vidutinybe — žmogumi gal ir gerai atlekančiu pareigas, bet neko daugiau. „Tu pripažįsti žeme, tikta darba, tik švaria sąžine ir tiesų keltą“ (Just. Marcinkevičius).

Pamąstykite. Bet kuriam darbe nereikalingi atstiktiniai pakeleiviai, mokykloje — tuo labiau. Keisti profesiją galima, bet tai sudėtinga ir visada

skausminga, ypač kai pajunti, kad negali dirbti su žmonėmis. Dar neveli, išbandykite save! Nepulkite į sudėtingą mokytojo kelią iš inercijos ar vaikdamiesi lengvos duonos. Pažiūrėkite į mokytojo darbą nekasdienišku žvilgsniu. Per daug pasinėję kasdienybėje, per mažai būname apmąstymuose.

Matematikos mokytojų geros sąlygos įgyti autoritetą, būti išklia asmenybe. Penkerius metus rimtai ir stropiai studijavę matematikos ir informatikos specialybę, įgysite geras darbo pagrindus. Pernai čia pretendavo 149 abiturientai ir 25 vietais Matematikos stojamųjų egzaminų raštu daugelį metų tradiciskai sudarydavo 5 uždaviniai iš algebros ir analizės pradmenų bei geometrijos. Daug dėmesio skiriama reiškinį prastinimui ir skaitčiavimui, rodikliams, logaritminėms, trigonometrinėms lygtims, nelygybėms, jų sistemoms, funkcijų tyrimui ir grafi-kų brėžimui. Geometrijos uždaviniai būna iš planimetrijos ir stereometrijos, juose reikia gerai išsiaiškinti brėžinį ir parodyti dydžius apskaičiuojant iškomus dydžius, pvz., plotą, tūrį, kraštines ilgį ir

pan. Kadangi šiemet bus vertinama 10 baū, katedroje yra pasiūlymų pateikti 10 uždavinių, bet mažesnės apimtys ir tiksliau parodantių stojančiojo žinias ir matematinis sugebėjimus.

Pagrindinės studijų disciplinos matematinė analizė, nagrinėjanti daugiasia funkcijų, išvestinių, integralų teoriją bei uždavinius, geometrija, algebra. Platus mokyklinės matematikos kursas, čia nagrinėjami sudėtingiausi, olimpiadiniai uždaviniai mokslieviams, plačiai pateikiami mokyklos kurso pagrindai.

Pastaruoju metu ypač didelis informatikos mokytojų poreikis. Didele reikšme Matematikos katedra skiria naujems ir vis atsinaujinantiems platiems informatikos ir skaitčiavimo technikos pagrindų bei jų dėstymo metodikos ir taikymo įvairiose srityse kursams. Programavimas šioje specialybėje yra antrąjį matematinę kalbą. Gabiausiai studentai kuria nuostabias programas, demonstruoja jas dviujuose gerai įrengtuose kompiuterių kabinetuose. Turime čia nemažai „fanatų“, neretai šiuos kabinetus sunku užrakinti — negali studentų atplėšti nuo kompiuterių „YAMAHA“, „DVK“, „BK-0010“.

Kūrybingas matematikos dėstymo metodikos kursas, atlekanos dvi praktikos mokykloje ir viena mokslievių vasaros stovykloje. Didelė palaima — dvi skaitčiavimo technikos praktikos. Dėstoma matematinė logika, tikimybų teorija, kai kurie specialieji matematikos kursai. Žinoma, mokymisės kalbos kultūros, kūno kultūros, mokyklinės higienos, užsienio kalbų, Lietuvos istorijos, filosofijos, ekonomikos teorijos, politologijos.

Jums dėstys kvalifikuoti Matematikos katedros docentai ir dėstytojai. Jie tik šiek tiek „kirviai“ ir visada geranoriški. Jų vadovaujami galeiste lmtis mokslineis veiklos, skaitysite pranešimus konferencijose, apginsite diplominius darbus.

Geru matematiko kelias prasideda mokykloje, todėl čia reikia rūpestingai, atsidedusių savo profesijai mokytojų. Tad pirmyn į didį tikslą Lietuvos labui, nes švietimas — visuomenės pagrindas, per darbą — į laimę!

T. TAMOSIČNAS
Vyr. dėst.,
Pedagogikos fakulteto prodekanas

PEDAGOGIKOS FAKULTETAS

PRADINIO MOKYMO PEDAGOGIKA IR METODIKA

Pradžios mokykla — tai pirmoji mokykla pakopai. Lietuvos vidurinės bendrojo lavinimo mokyklos koncepcijoje nurodomos pagrindinės šios pakopos funkcijos: sudaryti sąlygas įvairiapusiškam vaiko ugdymui, saugoti jo sveikatą, lavinti fiziniai, padėti atsiskleisti jo gebėjimus ir polinkiams, pažadinti norą ir išmokyti mokyti, suteikti elementarių žinių apie žmogų, savo kraštą, gamtą, visuomenę; suformuoti tvirtus gimtosios kalbos, skaitymo, skaitlavimo įgūdžius, gebėjimą reikšti savo mintis nesudėtinga sąkytine ir rašytine kalba, sukaupti bendravimo ir bendradarbiavimo patirtį. Pradinės mokyklos uždavinys — parengti vaiką mokyti atskirų dalykų antroje pakopoje. Todėl ne velti pedagogikos mokslininkų pabrėžiama, jog būtina suvokti, „kad visuomenės ateitis — ne mokykla ap-

skritai, o pradinė mokykla pakopa, tik šiame etape įmanoma efektyviai veikti vaikų psichiką, įtvirtinti kilnias vertybes ir jas preventyviai apsaugoti nuo asociavimo“, kad „pradinė mokykla — visų mokslų, visos vaiko asmenybės pagrindų pagrindas“. Tai pradinės klasės dažniausiai lemia tolesnio mokykloms kėmę.

Tokius aukštos kvalifikacijos mokytojus turi rengti Pedagogikos fakultetas. Juos rengiantis pradinio mokyimo pedagogikos ir metodikos (PMPM) specialybė įsteigta 1958 m. Stacionariame skyriuje esame parengę 3993 mokytojus, o neakivaizdiniame — 4600 absolventų. Šios specialybės auklėtinių galima sutikti įvairiausiose Respublikos miestuose ir rajonuose. Daugelis dirba pradinį klasių mokytojų, kiti — devynmečių ir vidurinių mokyklų direktoriais ar

Jų pavaduotojais, švietimo skyrių darbuotojais. Pedagogikos fakultetas ilgą laiką buvo vienintelis Respublikoje, rengiantis pradinį klasių mokytojus su aukštojo išsilavinimu. Nuo 1990 m. tokio profilio mokytojus Lietuvos mokykloms pradėjo rengti ir Vilniaus pedagoginis institutas, kuris daugiau orientuojasi į Rytų ir Pietų Lietuvos regionus. Pradinę rengti tokius mokytojus Vilniuje, mes sumažiname priėmimą.

Mūsų fakultetas yra didžiausias ne tik Institute, bet ir Respublikoje. Jo stacionariame skyriuje šiuo metu mokosi apie 1650 studentų. Siemiet pirmąjį kursą priimsime 275 studentus. Tai 11 akademinių grupių (pernai buvo 13). Viena akademinė grupė yra rusų dėstomąja kalba. Daugiausia stajancijų priimama „grynąją“ pradinio mokyimo specialybę. Mokslas joje trunka ketverius metus. Fakultete yra keturios

specialybės, kuriose mokslas trunka penkerius metus. Tai PMPM ir dailės, PMPM ir kūno kultūros, PMPM ir darbų. Šių specialybių absolventai gali dirbti ne tik pradinėse klasėse, bet, trūkstant mokytojų, dėstyti dailę, darbų, kūno kultūrą ir antroje mokyklos pakopoje.

Vakarų Europoje daug kur rengiami specialistai, galintys dirbti ir ikimokyklinėse įstaigose, ir pradinėse klasėse. Todėl organizuojama nauja PMPM ir ikimokyklinio ugdymo specialybė. Šiais metais į ją priimsime tik vieną grupę, bet atelyje, matyt, jų daugės.

Mokytojas turi suvokti filosofijos problemas, visuomenės ekonominio gyvenimo principus, išmanyti Lietuvos istoriją. Todėl studentams dėstoma filosofija, ekonomikos teorija, Lietuvos pilietinė istorija. Daug valandų skiriama pedagogikos ir psichologijos disciplinoms. Ateity-

je šiam ciklui valandų dar padidės. Daug vietos mokyimo plane užima specialybės dalykai (gimtoji kalba, matematika, geografija, botanika, muzika, kūno kultūra, dailė darbai ir kt.), jų mokyimo metodikos klausimai. Studentai gali pasirinkti mokyimo dalykus. Pvz., šiais mokslo metais buvo tokie pasirinkimai: dalykai: mokyimo valdymo pagrindai pradinėse klasėse, ekologinis švietimas pradžios mokykloje, matematikos mokyimo pradinėse klasėse sistema užsienyje, šeimonių santykių tyrimo metodika, vaiko elgesio patologija, Lietuvos dailės istorija, lengvoji muzika, ekstremalios sąlygos ir auklėjimas, sveikatos gyvenimo būdas, dvasinė sveikata, biblijos siužetai. Juos skaito ne tik Institute dėstytojai. Pvz., kursą „Žmogus, religija, visuomenė“ absolventams siemiet skaitė Romos šv. Grigaliaus universiteto ir Kauno Vytauto Didžiojo

universiteto prof. Vyt. Kazlauskas.

Daug vietos studijų plane skiriama pedagoginėms praktikos. Studentai gali plėtoti savo intelektualius sugebėjimus, dalyvaudami studentų mokslinės draugijos darbe, rengdami mokslinius pranešimus. Geros galimybės dalyvauti sporto sekcijose, meno saviveiklos kolektyvuose. Institute sporto ir meno kolektyvų pagrindą sudaro Pedagogikos fakulteto studentai.

Pradinį klasių mokytojus rengia autoritetingi specialistai. Ne vienas jų yra išleidęs vadovėlius ir kitą mokyimo medžiagą studentams, mokiniams.

Į šią specialybę priimame tuos, kurie myli mokytis. Malonu dirbti su vaikais jau vien todėl, kad jie, anot L. Tolstojaus, yra dorovingesni ir talentingesni už suaugusiuosius.

Prof. Br. PRESKINIUS
Pedagogikos fakulteto dekanas

PMPM IR DARBAI

PMPM ir darbų specialybės studentai mokosi 5 metus ir įgyja teisę dėstyti darbus vyresnėse vidurinės mokyklos klasėse. Mokydamiesi dalykų visuose penkiuose kursuose, vaikai išmoka dailių medžiagų ir metalo darbų, įgyja taikomosios kompozicijos pradžias, susipažįta su konstravimu ir modeldavimu. Merginos išmoka įvairių meninės ir taikomosios tekstilės bei siuvimo, kulinarijos ir namų ruošos darbų. Mūsų Institute, skirtingai nei VPI, darbų mokytojų rengimas yra meninės krypties, todėl studentams dėstoma dar ir piešimas, tapyba, dailės istorija, taikomosios dailės kompozicija.

Ko reikalaujame iš stajancijų? Stojantysis turi mokėti skaityti nesudėtingus surinkimo brėžinius, naudotis rankiniais medžio ir metalo apdirbimo įrankiais, paruošti juos darbui, pagaminti, naudodamasis duotu brėžiniu, nesudėtingas detales ir sujungti jas įvairiais būdais (medžio — dygliais, klijais, klijais; metalo — kniedėmis, užlenkimais, lydmetaliu), tekinti medžio ir metalo staklėmis skirti pagrindines medžio ir metalo rūšis, žinoti saugaus darbo reikalavimus, dirbant konkrečioje darbo vietoje. Darbų egzaminas trunka 4 valandas.

Merginoms darbų egzaminas trunka 6 valandas. Jo metu reikia sukurti nurodyto gamtinio spalvinį projektą ir jį pagaminti, siūti kojinę siuvimo mašina. Reikia žinoti lietuvių liaudies aūdinių raštų komponavimo tradicijas ir mokėti nerti vašelių, megzlinių virbalais, siuvinėti ir siūti. Egzamino metu rekomenduojama pusę laiko skirti projektavimui, naudojant akvarelę arba guašą. Pagaiduotina projektų komponentų, vadovaujantis lietuvių liaudies meno tradicijomis. Viename lape nupiešiamas bendras dailės vaizdas, kitame — natūralus dydžio detalė, kuri ir pagaminama.

Valkinai egzaminu metu aprūpinami medžiagomis ir įrankiais, o merginoms viską atsiņeša savo. Medžiagos ir įrankiai parankami, atsiųžigiant į rankdarbių techniką. Siuvinėjimui reikia atsiņešti medvilninio ar lino baltos ar kitų šviesių spalvų audinio, siuvinėjimo ar siuvimo stūlą ir reikalingus įrankius, o nėrimui — plonesnį ir storesnį vašelių ir attingamo storio siūlą.

Pagaiduotina, kad stajantieji (vaikiniai ir merginos) į konsultaciją atsiņeštų namie ar mokyklos buvėliuose atliktų darbų.

Doc. L. PAULASKAS
Braižybos ir darbų katedros vedėjas

PMPM IR KŪNO KULTŪRA

Visą studijų laikotarpį trunkantis kūno kultūros pratybos, masiniai kūno kultūros ir sveikatos renginiai, sportinė veikla fakultetuose ir bendrabučiuose ne tik grūdina studentą, bet ir suteikia tam tikrų žinių bei praktinių įgūdžių, kurie labai praverčia mokykloje. Institute sudaromos sąlygos ne tik tapti geru pasirinktos specialybės mokytoju, bet ir pačiam aktyviai dalyvauti sportinėje veikloje, siekti aukšto meistriškumo. Institute šiuo metu veikia pagrindinių sporto šakų meistriškumo grupės.

Siekti sportinio meistriškumo studentams padeda prityrę Institute dėsty-

tojai bei geriausieji misionerai.

Instituto sportinis gyvenimas ypač suaktyvėjo, kai Pedagogikos fakultete buvo įsteigta PMPM ir kūno kultūros specialybė. Į ją priimami pažangūs, geros sveikatos, tinkamo sportinio pasirėngimo (turtintys žaidimų l. o. individualios sporto šakos — II sportinį atskirį) abiturientai. Priimama į tokias specializacijas: lengvąją atletiką, sunkiąją atletiką, plaukimą, krepšinį, rankinį, žolės riedulį, orientavimosi sportą, stalo tenisą.

Stojantieji į šią specialybę laiko kūno kultūros egzaminą (lengvosios atle-

tikos, plaukimo, jėgos pratimų ar kitos pasirinktos specializacijos). Egzaminate reikia atsiņešti kūno kultūros medicinos dispanserio išduotą sveikatos pažymėjimą (iš savo gyvenamosios vietos arba Šiaulių m.), sportinę aprangą, sportinio atskirio pažymėjimą. Lietuvos sporto meistrai ir kandidatai į sporto meistrus, pateikę galiojančius dokumentus, iš sportinės specializacijos įvertinami penketu.

Be pagrindinių disciplinų, šios specialybės studentams dėstomi papildomi medicinos, sporto fiziologijos, kūno kultūros teorijos, pagrindinių sporto šakų metodikos kursai. Studentai privalo toliau tobulintis kurioje nors pasirinktoje sporto šakoje.

daiktų. Stojantysis turi tinkamai sukomponuoti natūrmortą lape, perteikti dailių formą, proporcijas, erdvę, apšvietimą.

Dvi valandas yra lejamas akvarelė. Reikalavimai akvarelėi yra panašūs kaip ir piešiniui: gera kompozicija, teisingos proporcijos, erdvės perteikimas spalvomis.

PMPM IR DAILĖ

Studentai, studijuojantys PMPM ir dailės specialybę, be PMPM specialybės disciplinų, dar mokosi piešimo, tapybos, skulptūros, kompozicijos, mokyklų apiforminimo, iškliaus dailės istorijos kursą, supažindinami su piešimo dėstymo metodika. Po antrojo ir ketvirtojo

kursų šios specialybės studentai vyksta į kūrybines stovyklas.

Iš geriausių studentų darbų organizuojamos parodos.

Stojantieji į šią specialybę laiko dailės egzaminą, 4 valandas jie piešia pieštuku natūrmortą, sutatytą iš 2—3 būtinių

Jančiojo asmenybės savybėmis, ypač reikalingomis pedagoginei veiklai su vaikais. Tai vyks individualių pasnėkesių, pasteliant psichologinius testus, būdu.

Kadangi tai ne pedagoginių žinių, mokėjimų ar įgūdžių patikrinimas, egzaminui specialiai rengtis nereikėtų. Patartina paskaityti pedagoginio pobūdžio literatūros, pasistengti mokykloje įsitrukti į pedagoginę veiklą (padėti pradinį klasių mokytojams organizuoti mažukus po pamokų, per išvykas ir pan.), kad geriau galėtumėte patikrin-

ti savo nuostatas dirbti pedagoginį darbą. Reikėtų dažniau pamąstyti apie mokytojų ir mokinių santykių problemas (pavyzdžiui, kodėl pykstamasi). Reikėtų padėti mažiesiems spręsti jų problemas, su jais daugiau bendrauti. Visa tai bus jums naudinga, padės sąmoningai apsispręsti, padės pedagoginės nuovokos tobulėjimui.

Vyr. dėst. S. GUDELIS
Doc. L. MONDEKIENE
Vyr. dėst. I. SABIENE

PMPM IR IKIMOKYKLINIO UGDYMO SPECIALYBĖ

Keletas minčių besirengiančiam būti pradinio mokyimo ir ikimokyklinio ugdymo specialistu.

Stojantieji į šią specialybę laiko pedagoginės ir psichologinės nuovokos egzaminą. Kodėl norėtuome patikrinti pedagoginę ir psichologinę nuovoką?

Pedagogas, dirbdamas su ikimokyklinio amžiaus bei pradinį klasių vaikais, turėtų būti jautrus psichologas, sugebas rasti įvairių auklėjimo ir mokyimo uždavinių sprendi-

mo būdus. Pažadindamas vaikų protus ir širdis, jis turėtų sugebėti formuoti vaiko asmenybę, padėti atsiskleisti jo individualybei, sugebėjimams, kiekvienam vaikai rasti kuo daugiau teigiamų savybių.

Pedagoginis darbas yra sunkus, kūrybiškas, todėl būtisimasis mokytojas, auklėtojas, mšų nuomone, turėtų turėti ryškų pedagoginį pašaukimą, kaip polinkį ir interesą pedagoginei veiklai, vaiko asmenybės pažinimui, savo,

kaip pedagogo, analitiniam asmenybės tobulėjimui. Tuo tikslu ir bus tikrinama pedagoginė ir psichologinė nuovoka.

Pedagoginės ir psichologinės nuovokos egzaminas — tai ne pedagoginių ar psichologinių žinių ar sėkėjimų, o stajancijų į šią specialybę asmenybės pedagoginio kryptingumo bei pedagoginės nuovokos patikrinimas.

Kaip jis turėtų vykti? Ką norėsimė sužinoti? Egzamino metu numato-

DAILĖS FAKULTETAS

BRAIŽYBA, DAILĖ IR DARBAI

Braižybos, dailės ir darbų mokytojų specialybė yra patraukli, įdomi, bet kartu ir labai sunki. Vienas žmogus turi turėti ir derintą menišnius polinkius, matematinį mąstymą, po-
trauki ir sugebėjimą rankdarbystei.

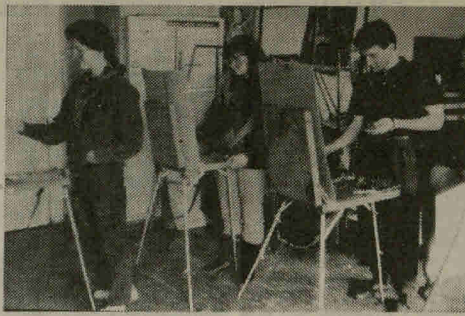
Stojant į šią specialybę, svarbiausi yra piešimo, tapybos (natūrmortalis iš geometrijos ir buitinių daiktų pėštuku ir akvarele) ir darbų egzaminai. Patikrinamas sugebėjimas projektuoti ir atlikti darbus (vaiknamas — medžio, metalo darbai, merginoms — tekstilės; mezgimas, sluvinėjimas).

Studijos trunka penkerius metus. Kaip ir visiems Instituto studentams, dėstomos bendrosios visuomeninės ir pedagoginės disciplinos. Daug laiko skiriama piešimui ir tapybai, mokoma braižybos, skulptūros, kompozicijos, meno istorijos, susipažinama su tekstile, keramika, medžio ir metalo apdirbimu. Absolventai temą diplominiams darbais pasirenka pagal savo sugebėjimus. Nemažai diplominių darbų — skulptūrų, freskų, keramikos, vitražų — puošia Instituto rūmus ir pilsaivietes, miesto bei kitų vietovių mokyklas, įstaigas, imones. Reikia pabrėžti, kad per visus mokso metus šios specialybės studentai privalo labai intensyviai dirbti; pa-

skaityti ir pratybos vyksta nuo ryto iki vakaro, tačiau randama laiko ir sportui, ir meno saviveiklai, ir savarankiškam kūrybiniam darbui.

Kas gi yra mūsų specialybės auklėtinis? Pirmiausia jis — braižybos, dailės ir darbų mokytojas, aukštos kvalifikacijos specialistas pedagogas, galintis dirbti labai plataus diapazono pedagoginį darbą; mokyti piešimo mokslėvius nuo pirmos iki baigiamosios vidurinės mokyklos klases, dirbti mokyklose su susitrintu piešimo mokymu, mokyti braižybos, vestl visų rūšių darbų, užsiėmimus, dėstyti vaikų dailės technikuose, technikos mokyklose, vadovauti dailės studijoms ir būreliams.

Dailės fakulteto kūrybinė veikla jaučiama miesto ir aplinkinių rajonų kultūros panoramoje. Dažnai rengiamos studentų darbų parodos ir parodėles pačiame Institute, įvairiose įstaigose ir imonėse. Pamėgta studentų parodu vieta tapo P. Višinskio viešoji biblioteka, kurioje ekspozuojami ir diplominių, ir šiuolaikinių eksperimentinių darbų. Dailis buvusių studentų dalyvauja tautodailės parodose, jų kūriniai matome respublikinėse ekspozicijose. Ypač gausiai ir svari-
siai Institute auklėtiniai

dalyvauja Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Mažeikių meniniame gyvenime, pasireiškia Kaune, Vilniuje. Galima netgi virtinti, kad nė viena didesnė paroda neapsieina be mūsų absolventų kūrybos. Nemažai mūsų auklėtinų už aktyvų ir svarų kūrybinį darbą yra priimti į Lietuvos dailininkų sąjungą.

Viena iš aktualiausių mūsų dienų problemų tebeleka dailės disciplinos bukle mokyklose, dailės mokytojų prestižas. Problema sena, prie jos nuomėla sena, tačiau ir priekš paslėgti neadaug. Yra, tiesa, gerų pavyzdžių, bet dažniausiai nusiskundžiama, kad piešimo pamokos vis dar tebeat-
komos antraeilii dalyku. Nenormalu ir tai, kad piešimas baigiamas dėstyti septyntoje klasėje. Neatsi-

žvelgiama į tai, kad kaip tik dailės dalykai gali labai veiksmingai prisidėti prie mokyklos humanizavimo, prie tikslingesnio asmenybės puoselėjimo. Ne viskas šia linkme padaryta ir Dailės fakultete, o ypač — stiprinant ryšius su mokykla, su vaikais, darant didesni poveikį Respublikos švietimo sistemai. Ne viskas sklandu ir auklėjatį patį studentą — būsimąjį pedagogą ir dailininką. Kai šios dvi specifinės parengimo ir veiklos pusės pradeda išsiskirti ir net prieštarauti viena kitai, kai asmenybė turtum susidvejiama — veik neįsivengiami ir praktiniai, ir moraliniai nuostoliai. Iš čia — studentų nubyrėjimas, netgi iš vyresniųjų kursų. Pasitaiko, kad ir mokykla praranda pedagogą, ir dailės pasau-

lyje blaškosi neradęs vietos žmogus.

Dailės mokytojus mokykloje... Lietuvoje ši specialybė turi senas ir garbingas tradicijas. Beveik visi vyresniosios kartos lietuvių dailininkai yra dirbę mokyklose. Tai A. Zmuidzinavičius, J. Zikaras, A. Jaroševičius, P. Aleksandravičius, G. Bagdonavičius, J. Jankus ir daug kitų. Kaip tik jų dėka nemažai vidurinės ir jaunosios kartos dailininkų pastoko į šios kūrybos sritį. Ir visada jie geru žodžiu prisimena pirmąjį piešimo mokytoją.

Reikia pažymėti, kad būti piešimo mokytoju ne lengva. Ypač nedidelame miestelyje ar net kaime: ant jo padėčių paprastai gulia visi dailės dalykai, valdinė agitacija, švenčių apipavidalinimas ir t. t. Organizuojamos moksleivių kūrybos parodėles, kartais pradeda formuotis ir vietinių dailės centrų užuomazgos. Ir labai svarbu nepasimesti, neužgesinti rūsenančios kūrybinės ugnies. Piešimo mokyto-
jams tenka susidurti ir su kai kur pasitaikančiu skeptišku požiūriu į šią specialybę. Išsities viena — atkaklius, intensyvus kūrybinis darbas, nes niekas kitas už dailininką negali kalbėti, tik jo kūriniai. Gabliausieji ir atkakliausieji tempa pilnaties Respublikos dailės gyvenimo dalyviais.

Nuooseklus darbas, tvirta gyvenimo pozicija, dailininko - pedagogo vientisumo supratimas — to siekia kūrybingas Dailės fakulteto dėstytojų kolektyvas, siejosiąs dėl savo auklėtinų likimo, pagrįstai besidžiaugtas ir jų rybiniais laimėjimais. Jau porą dešimtmečių su studentais dirba skulptoriai prof. A. Toleikis ir doc. D. Lukoševičius, tapytojas prof. V. Gečas, vyr. dėstytojai tapytojai A. Visockis, V. Tribandis, R. Vilkas, R. Garbačiauskas, grafikas R. Bulvydas, keramikės A. Visockienė, I. Ambrazenė, monumentalistai P. Dobkevičius, J. Dobkevičienė, G. Arlauskaitė, tekstilininkė S. Anikinienė, dailės metodininkės D. Tribandienė, M. Adomavičienė, nemažai jaunesniųjų dailininkų. Tarp braižybos dėstytojų — doc. L. Paulauskas, vyr. dėstytoja I. Burneckienė. Kolektyve sėkmingai pritaipo ir buvę fakulteto auklėtiniai B. Saitis, V. Simolūnas, A. Kavaliauskas, A. Kurtinaitis, V. Janulis ir kt.

Dailės fakultete dedamas tvirtas specialybės pamatas, atsiskleidžia nemažas meninis potencialas. Atleities sėkmės ir nesėkmės priklauso nuo pačių absolventų darbo ir kūrybinio siekio, nuo tos aplinkos, į kurią jie patenka. Beje, ir tos aplinkos klimatas priklauso daugiausia nuo jų pačių — jiems teks būti tos aplinkos kūrėjais.

Prof. V. RIMKUS

ŠIAULIŲ PEDAGOGINIO INSTITUTO INFORMACIJA APIE STOJAMUOSIUS EGZAMINUS 1991 m.

DIENINIS SKYRIUS

I. PEDAGOGIKOS FAKULTETAS

Pradinio mokyto pedagogikos ir metodikos (PMPM) specialybė. Mokomasi 4 metus. Yra grupė, kur dėstoma rusų kalba (iš viso priimami 175 abiturientai).

Egzaminai: 1. Lietuvių kalba ir literatūra (žodžiu). 2. Matematika (raštu).

Stojantieji į PMPM specialybę su papildoma specializacija (priimama po 25 abiturientus) laiko dar specialybės (dailės, kūno kultūros ar darbų) egzaminus, o stojantieji į PMPM ir ikimokyklinio ugdymo specialybę laiko pedagoginės ir psichologinės nuovokos egzaminą. Visų šių keturių specialybių mokomasi 5 metus.

Tikrinama visų stojančiųjų turtis ir muzikiniai sugebėjimai (vertinama diferencijuotai).

Stojantieji į grupę, kur dėstoma rusų kalba, vietoj lietuvių kalbos ir literatūros egzaminu laiko rusų kalbos ir literatūros egzaminą žodžiu.

Prie stojamųjų egzaminų būlų pridedamas atestato pažymų vidurkis ir lietuvių kalbos, lietuvių literatūros, algebros ir analizės pradžmų, geometrijos, Lietuvos istorijos, kūno kultūros ir muzikos dalykų atestato pažymų vidurkis.

II. DEFEKTOLOGIJOS FAKULTETAS

Oligofrenopedagogikos su logopedija specialybė (50 abiturientų).

Egzaminai: 1. Lietuvių kalba ir literatūra (raštu). 2. Lietuvos istorija (žodžiu).

Prieš stojamuosius egzaminus tikrinama turtis. Prie stojamųjų egzaminų būlų dar pridedamas lietuvių kalbos, lietuvių literatūros, istorijos, biologijos, matematikos, užsienio kalbos dalykų atestato pažymų vidurkis, padaugintas iš 2.

III. DAILĖS FAKULTETAS

Braižybos, dailės ir darbų specialybė (50 abiturientų).

Egzaminai: 1. Piešimas. 2. Tapyba. 3. Darbai. 4. Lietuvių kalba ir literatūra (raštu, nekonkursinis).

Pastaba. Baigę vidurines mokyklas aukso ar sidabro medaliu ir spec. vidurines mokyklas diplomu su pagyrimu laiko visus egzaminus.

IV. FILOLOGIJOS FAKULTETAS

Lietuvių kalbos ir literatūros specialybė (25 abiturientai).

Egzaminai: 1. Lietuvių kalba ir literatūra (raštu). 2. Lietuvių kalba ir literatūra (žodžiu).

Prie stojamųjų egzaminų būlų pridedamas lietuvių kalbos, lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos ir užsienio kalbos dalykų atestato pažymų vidurkis, padaugintas iš 2.

Lietuvių kalbos ir rusų kalbos specialybė (20 abiturientų).

Egzaminai: 1. Rusų kalba ir literatūra (atpasakojimas ir skaitinio nagrinėjimas raštu). 2. Lietuvių kalba (žodžiu).

Prie stojamųjų egzaminų būlų pridedamas lietuvių, rusų, užsienio kalbų ir Lietuvos istorijos atestato pažymų vidurkis, padaugintas iš 2.

Rusų kalba ir literatūra su anglų, vokiečių ir prancūzų kalbų specializacijomis (20 studentų).

Egzaminai: 1. Rusų kalba ir literatūra (raštu); balguotoms lietuvių mokyklas — atpasakojimas; balguotoms rusų mokyklas, — rašymas. 2. Užsienio kalba (žodžiu, nekonkursinis). 3. Rusų kalba ir literatūra (žodžiu).

Prie stojamųjų egzaminų būlų pridedamas rusų kalbos, rusų literatūros, Lietuvos istorijos ir užsienio kalbos atestato pažymų vidurkis, padaugintas iš 2.

V. FIZIKOS IR MATEMATIKOS FAKULTETAS

Matematikos ir informatikos specialybė (25 abiturientai).

Egzaminai: 1. Matematika (raštu). 2. Lietuvių kalba ir literatūra (raštu, nekonkursinis).

Fizikos ir matematikos specialybė (50 abiturientų).

Egzaminai: 1. Matematika (raštu). 2. Lietuvių kalba ir literatūra (raštu, nekonkursinis). 3. Fizika (žodžiu).

Prie stojamųjų egzaminų būlų pridedamas atestato algebros ir geometrijos pažymų vidurkis ir fizikos pažymys.

Į Šiaulių pedagoginį institutą priimami Lietuvos Respublikos gyventojai ir lietuviai, gyvenantys už Respublikos ribų, baigę vidurinį mokslą.

Stojantieji egzaminai vertinami 10 balų sistema. Baigusieji vidurines mokyklas aukso ar sidabro medaliu, spec. vidurines mokyklas su pagyrimu (pagal specialybės profilį), gavę iš pirmojo stojamojo egzaminio penketą (9 ar 10 balų), kitų egzaminų nebelaiko ir priimami be konkurso (išskyrus stojančiuosius į Dailės fakultetą). Jeigu iš pirmojo egzaminio nepavyksta gauti 9 ar 10 balų, laukiami kiti egzaminai ir priimama konkurso tvarka. Medalininkams ir spec. vidurines mokyklas baigusiems su pagyrimu pridedamas vienas balas.

Pareiškimai priimami nuo birželio 25 d. iki liepos 15 d. Stojantieji egzaminai — nuo liepos 16 d. iki liepos 30 d.

Stojantieji pateikia priėmimo komisijai šiuos dokumentus: pareiškimą Rektoriui (nustatytos formos), dokumento apie baigtą vidurinį mokslą originalą, išrašą iš darbo knygelės (turintys darbo stažą), sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 086-U), šešias fotonuotraukas (3x4 cm), pasą.

Be stojamųjų egzaminų priimami respublikinių matematikos, fizikos olimpiadų laureatai, tarpauitinių olimpiadų dalyviai, stojantieji į atitinkamas specialybes.

Visus su priėmimo susijusius klausimus sprendžia priėmimo komisija.

Informaciją teikia mokymo skyrius — telef.: 3-34-71 ir 3-99-91.

NEAKIVAIZDINIS SKYRIUS

1. Pradinio mokyto pedagogikos ir metodikos specialybė. Yra grupė, kur dėstoma rusų kalba (priimami 125 žmonės). Mokslas trunka penkerius metus.

Egzaminai: 1. Lietuvių kalba ir literatūra (žodžiu). 2. Matematika (raštu).

Baigę to paties profilio pedagogines mokyklas su pagyrimu priimami be stojamųjų egzaminų. Stojantieji privalo dirbti pedagoginį darbą.

Be to, sudaromos 3 grupės iš baigusiu aukštąsias mokyklas, dirbančių pradinį klasių mokytojas ir turinčių švietimo skyrių siuntimus, į jas priimama be stojamųjų egzaminų (mokslas trunka 3 metus).

Tikrinama stojančiųjų į PMPM specialybę turtis ir muzikiniai sugebėjimai.

2. Oligofrenopedagogikos (pagalbinės mokyklos mokytojo ir auklėtojo) specialybė (25 žmonės).

Egzaminai: 1. Lietuvių kalba ir literatūra (raštu). 2. Lietuvos istorija (žodžiu).

Į šią grupę priimami tik tie asmenys, kurie turi praktinio darbo patirtį vaikų su intelekto sutrikimais mokyimo ir auklėjimo įstaigose.

Į specialiąją grupę priimami be stojamųjų egzaminų, remiantis darbo charakteristika-rekomendacija, asmenys, turintys aukštąjį pedagoginį (bet ne defektologinį) išsilavinimą ir dirbantys pagalbinėse mokyklose.

Stojantieji egzaminai vyks:

į PMPM specialybę š. m. birželio 3—12 d., į oligofrenopedagogikos specialybę š. m. gegužės 21—31 d. Dokumentai priimami nuo š. m. gegužės 1 d.

Prie pareiškimo Rektoriui reikia pridėti:

1. Dokumento apie vidurinį išsilavinimą arba baigtą aukštąją mokyklą originalą ir nuorašą.
2. Darbo charakteristiką (rekomendaciją) iš paskutinės darbovietės.
3. Išrašą iš darbo knygelės.
4. Sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 086-U).
5. Keturias fotonuotraukas (3x4 cm).
6. Sutuoktųjų liudijimo nuorašą (pasikeitus pavardel).

Pasą stojantysis turi parodyti asmeniškai.

Informaciją teikia Instituto neakivaizdinio mokymo skyriuje telefonu 3-37-53.

Instituto adresas: 235419, P. Višinskio 25.

REKTORIUS

40 VALANDŲ PARENGIAMIEJI KURSŲ MATEMATIKOS STOJAMAJAM EGZAMINUI

Į Fizikos ir matematikos arba Pedagogikos fakulteto specialybes!

Balandžio 7, 13, 21, 27, gegužės 5, 11 dienomis nuo 11 val. iki 16.30 val. 225 auditorijoje. Matematikos katedros vyr. dėstytojas T. Tamošiūnas išspręs ir paaiškins apie 150 tipinių uždavinių, atsakys į abiturientų klausimus. Mokestis už 40 valandų — tik 8 rubliai! Bendrabučiu neapripinama.

Fotografas A. Musneckis, korespondentas Z. Ripinskis.

MOSŲ ADRESAS: 235419 Šiauliai, Vytauto 84, tel.: 3-47-31; 3-88-85. SL 575.

Rinko ir spausdino „Titnago“ spaustuvė, Varsario 16-osios g. 54. Ofsetinė spauda, Tirazas 1500 egz. Užsak. Nr. 1183.

Redaktorius A. MALAKAUSKAS